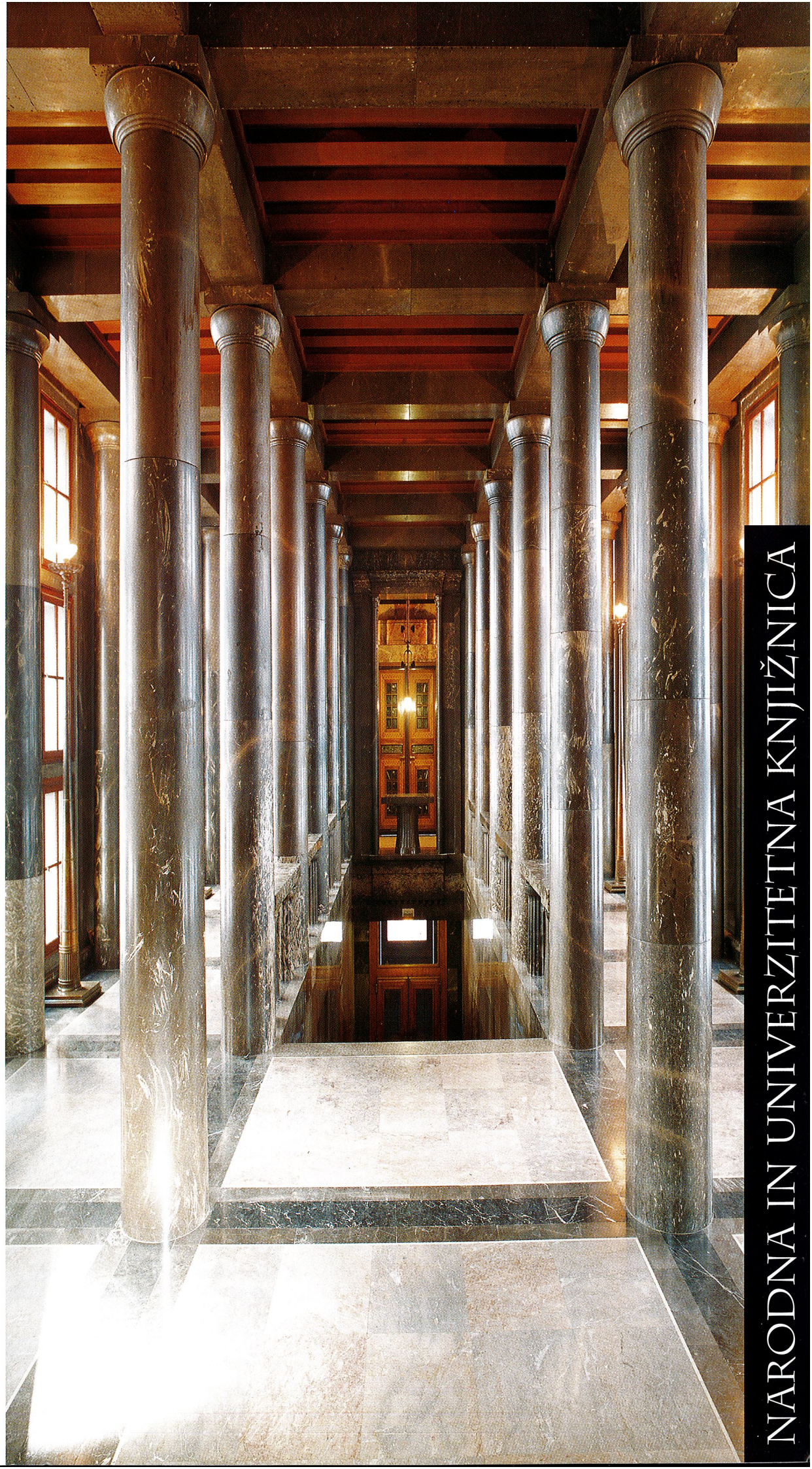

LJUBLJANA

KNJIŽNIČARŠKE NOVICE

7/8

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

KNJIŽNIČARSKE NOVICE

julij - avgust 2006

Knjižničarske novice 16(2006)7-8

ISSN 0353-9237

Izdala in založila: *Narodna in univerzitetna knjižnica
Turjaška 1
1000 Ljubljana
telefon (01) 2001 174, 2001 176, 2001 110
<http://www.nuk.uni-lj.si/>*

Za knjižnico: *mag. Lenart Šetinc*
Odgovorna urednica: *Barbara Bračič Fabjančič*
Uredniški odbor: *dr. Melita Ambrožič, dr. Silva Novljan, dr. Maja Žumer*

Naslovnico oblikoval: *Aleksij Kobal*
Fotografija na naslovnici: *Goran Bertok*
Tisk: Tiskarna Littera picta, d.o.o.

Naklada: 400 izvodov. Naročnino, naročila in odpovedi pošiljajte pisno do 15. januarja za tekoče leto na naslov uredništva. Prejetih tekstov ne lektoriramo in ne honoriramo. Razmnoževanje ni dovoljeno.

Naslov uredništva: NUK, Informacijski center za bibliotekarstvo, za »Knjižničarske novice«, Turjaška 1, 1000 Ljubljana. Prispevke lahko pošiljate tudi na disketah ali po elektronski pošti: icb@nuk.uni-lj.si

ZBDS

**Zveza bibliotekarskih društev
Slovenije**
Komisija za Čopove nagrade in
priznanja

OBVESTILO

Komisija za Čopove nagrade in priznanja je na svoji seji dne 19.6.2006 sklenila, da razpisa za podelitev Čopovih diplom in priznanj v letu 2006 ne bo.

Obrazložitev

Čopove nagrade se podeljujejo za izjemne strokovne dosežke in imajo ugled v strokovni javnosti. Po pravilniku o podeljevanju Čopovih diplom in priznanj se ta praviloma podeljujejo na zasedanjih skupščine ZBDS, izjemoma pa tudi ob drugih priložnostih. Doslej so se določila pravilnika upoštevala in nagrade so se podeljevale na skupnih posvetovanjih ZBDS. Komisija meni, da je zaradi ohranitve ugleda in podpore v širši strokovni javnosti velikega pomena, da ostane podelitev nagrad vezana na skupno posvetovanje ZBDS. Zato razpisa za Čopove diplome in priznanja ne bo v letu 2006, ampak v 2007, ko je predvideno skupno posvetovanje ZBDS.

Lep pozdrav

Predsednica komisije
Mag. Anamarija Rožić, dr. med.

BIBLIOBUSI ZA PRIHODNOST

14. srečanje potujočih knjižničarjev
30.6. - 1.7.2006, Ljubljana

Potujoče knjižničarstvo ima vsaki dve leti svoj praznik - srečanje vseh slovenskih bibliobusov. Minula leta smo se srečali v Ljubljani, Bledu, Postojni, Murski Soboti, Mariboru, Kopru, Kranju, Ptuj, Idriji, Črnomlju, Metliki, Sežani, Slovenski Bistrici. Letošnje 14. srečanje je bilo v Ljubljani, predvsem zato, da bi opozorili na slabo stanje in dotrajanost ljubljanskega bibliobusa in nujnost zamenjave z novim.

V petek, 30.6. je bilo na parkirišču Mercator Centra Ljubljana v Šiški obiskovalcem ves dan na ogled vseh 12 knjižnic na kolesih - 10 bibliobusov in 2 kombija. Za informiranje obiskovalcev so na bibliobusih poskrbeli študentje bibliotekarstva. V dopoldanskem času smo organizirali predstavitvene stojnice KOŽ-evih servisov in ogled potujočih knjižnic za otroke iz okoliških vrtcev in šolarje, ki so bili v počitniškem varstvu Zveze prijateljev mladine. Imeli so možnost glasovanja za najlepši bibliobus in ker je vsak zase pisan in svojevrsten, so se otroci odločili, da so vsi bibliobusi najlepši.

Istočasno je v Plesnem Mestu potekalo strokovno posvetovanje potujočih knjižničarjev. Zbranih je bilo približno 60 udeležencev iz Slovenije in Hrvaške. Osrednja tema je bila bibliobusi za prihodnost, svoje referate in razmišljanje so nam predstavili: dr. Silva Novljan (NUK), dr. Marija Šegota Novak (Gradska knjižnica Rijeka), Boris Jukić (Knjižnica Franceta Bevka, Nova Gorica), Boris Zgonc (Knjižnica Otona Župančiča-Potujoča knjižnica), Viljem Leban (Osrednja knjižnica Kranj). Na osnovi tega, kar je bilo mogoče slišati na strokovnem posvetovanju, bi težko rekli, da obstaja enotna pot razvoja za slovenske potujoče knjižnice. Vizije za potujoče knjižničarstvo so zelo različne

in pogledi se na nekaterih točkah razhajajo. Izpostaviti velja komentar mag. Jelke Gazvoda z Ministrstva za kulturo, ki je poudarila, da za potujoče knjižnice ne bi smela veljati ista merila kot za stacionarne knjižnice. Bistvo potujočih knjižnic je prav v tem, da s knjižnim in neknjižnim gradivom oskrbujejo bralce v primestnih okoljih, posebnih sredinah in oddaljenih vaseh. Običajno so to zelo majhne, izpraznjene

vasi, kjer skupaj ni več kot 10 prebivalcev, zato se statistično težko merijo z ostalimi knjižnicami, ko gre na primer za: število rednih uporabnikov, novo vpisanih članov, itd. Potujoče knjižnice imajo kljub temu veliko vlogo pri širjenju bralne kulture, opismenjevanju, izobraževanju uporabnikov in ne nazadnje - dolgoročno priskrbijo matični knjižnici kakšen odstotek novih, rednih bralcev.

Slika 1: Tudi otroci so si z veseljem ogledali bibliobuse

Pokazalo se je tudi, da pri nakupu novih vozil potrebujemo njihove tehnične specifikacije in zato moramo vzpostaviti sodelovanje vseh, ki delajo na potujočih knjižnicah. Priprava tehničnih standardov je naslednji korak, ki ga bo pripravil Center za razvoj knjižnic s pomočjo Sekcije za potujoče knjižnice ZBDS.

Strokovno srečanje smo zaključili s skupnim druženjem in glasovanjem za

najlepši slovenski bibliobus v letu 2006. Po mnenju obiskovalcev in udeležencev srečanja je ta naziv pripadel potujoči knjižnici iz Maribora. Za nagrado so dobili priznanje in brezplačen dostop do Knjižničarskih novic. Mercator je vsakemu bibliobusu izročil tudi kompletno M - knjižno zbirko in tako vse obogatil z izvodom obveznega čtiva za osnovnošolce.

Slika 2: Notranjost knjižnice na kolesih

V soboto, 1.7.2006 smo se s po dvema potujočima knjižnicama podali v pet večjih krajev, ki jih obiskuje ljubljanski bibliobus. Bralce smo seznanili z delovanjem potujočih knjižnic drugod po Sloveniji in jim pokazali kakšni so dobri in sodobni bibliobusi.

Odzivi na srečanje so bili s strani udeležencev zelo pozitivni, zato lahko zapišem, da je Knjižnica Otona Župančiča v sodelovanju z ZBDS Sekcijo za potujoče knjižnice in s pomočjo Mercatorja organizirala dobro in korektno srečanje in s tem ohranila tradicijo "potujočih srečanj". Srečanjem smo letos dodali še prvo številko Potujočih novic, ki bodo predvidoma izhajale dvakrat letno in jo bodo brezplačno prejele vse splošne knjižnice.

Barbara Cesar
predsednica Sekcije za Potujoče
knjižnice ZBDS

SPLOŠNE KNJIŽNICE

RASTEMO SKUPAJ
skupna delavnica tima OOK in
osrednjih knjižnic
Zreče, 21. - 22.junij 2006

Teče tretje leto odkar v Sloveniji živi nova organiziranost knjižnične mreže. Z imenovanjem osrednjih območnih knjižnic so se pokazale nove priložnosti, obenem pa se odpira kar nekaj vprašanj in dilem.

Tim OOK, ki ga sestavljajo direktorji in regijski koordinatorji iz osrednjih območnih knjižnic, je lani oblikoval dokument Poslanstvo in vizija OOK, za

katerega pa ne želi, da predstavlja le vizijo območnih knjižnic, ampak ga želi pregledati in dopolniti skupaj z vsemi knjižnicami, saj le regijske mreže kot celote lahko dosežejo pričakovane in načrtovane cilje.

Ob vsakodnevem sodelovanju se marsikdaj srečamo z različnimi pričakovanji in željami. Te razlike lahko prinesejo novo vrednost, lahko pa medsebojno sodelovanje otežijo ali celo onemogočajo.

Prav zato se je tim OOK odločil, da pripravi srečanje in delavnico skupaj z vsemi splošnimi knjižnicami, na kateri bomo odkrito in naravnost spregovorili o sodelovanju.

Pri delu v skupinah je vsak udeleženec imel priložnost izraziti svoj pogled na skupno delo.

Cilji delavnice so bili:

- spoznati prednosti in priložnosti nove organiziranosti mreže splošnih knjižnic,
- graditi partnerski odnos med OOK in osrednjimi knjižnicami,
- razjasniti medsebojna pričakovanja in možnosti,
- doseči skupno razumevanje dokumenta Poslanstvo in vizija OOK in ga nadgraditi,
- dogovoriti se, kako novo organiziranost živeti v praksi.

Vsebino delavnice in njene cilje je pripravila delovna skupina regijskih koordinatorjev: Irena Škvarč, Klementina Kolarek, Vitjan Petrinja, Aleš Klemen in Breda Karun.

Delavnico je moderirala Jelka Lavrih iz podjetja Team Training.

Delavnica je bila razdeljena na vsebinske sklope, ki so se povezovali in nadgrajevali.

1. Naša organiziranost pod drobnogledom / Povzetek SWOT analize

Kvalitete in priložnosti

Naloge in odgovornosti OOK so formalno opredeljene in taka organiziranost daje osnovo za enakomeren razvoj knjižničarstva med regijami in znotraj regij. Z jasnimi in skupnimi cilji se presega razdrobljenost. Način organiziranosti spodbuja skupne projekte in izmenjavo dobre prakse. S slogom in povezovanjem se krepi moč, ugled in pomen vseh knjižnic. Daje možnost za standardizacijo IKT razvoja in poslovanja.

Slabosti in nevarnosti

Zaradi načina financiranja OOK je dolgoročno planiranje vprašljivo. Delitev knjižnic na dve skupini je lahko nevarna, saj lahko pomeni vrednostno delitev. Situacije v posameznih regijah so zelo različne, nekatere OOK še ne izpolnjujejo svoje funkcije. Lahko pride do formalizma – OOKji izvajajo naloge samo zaradi formalnih razlogov, ne zaradi potreb v regiji. Število knjižnic v posameznih regijah je zelo različno, od 2 do 13.

2. Medsebojna pričakovanja

Osrednje knjižnice od osrednjih območnih

- obojesmerni pretok informacij,
- skupno načrtovanje dejavnosti,
- vzajemno sodelovanje, posebej pri skupnih projektih, ki odražajo potrebe cele regije,
- strokovno sodelovanje in redno obveščanje o novostih na knjižničarskem področju,
- organizacija rednih sestankov, izobraževanj, usposabljanj,
- oblikovanje še boljših konzorcijskih nakupov elektronskih virov,
- brezplačna medknjižničana izposoja v vseh regijah,

- oblikovanje zbirk za posebne skupine uporabnikov na nivoju regij,
- koordinacija domoznanstva,
- skupno oblikovanje določenih strokovnih segmentov na nivoju obdelave gradiva.

Osrednje območne knjižnice od osrednjih

- spoštovanje pravil dobre komunikacije, (odzivanje, povratne informacije),
- poznavanje potreb v svojih lastnih lokalnih okoljih,
- sodelovanje v regijskih delovnih skupinah, pripravljenost za sodelovanje v projektih,
- posredovanje pobud, seznanjanje s problemi,
- sodelovanje pri izgradnji poenotenga informacijskega sistema in poslovanja,
- sodelovanje pri pripravi analiz stanja in iz tega izhajajoče strategije dela v regijah.

3. Komuniciranje in informiranje med OK in OOK

- redni sestanki v regiji / obveščanje o razpisih, novostih, obravnava letnega plana dela in poročil,
- pošiljanje zapisnikov sestankov tima OOK vsem knjižnicam v regiji,
- tematska srečanja, izmenjava dobre prakse,
- povabila v knjižnice,
- spletna stran, forum, objava informacij,
- strokovne ekskurzije.

4. Obravnava dokumenta Poslanstvo in vizija OOK

Dokument je sprejemljiv, dovolj široko zasnovan in uresničljiv. Predlaganih je nekaj konkretnih popravkov in dopolnitev, ki jih bo obravnavala posebej za to imenovana delovna skupina v

sestavi: Lado Planko, Aleš Klemen, Milena Garantini, Vesna Horžen, Metka Kovačič, Breda Podbrežnik, Branka Golob, Breda Karun.

Skupina se bo sestala septembra v Kopru. Skliče jo Breda Karun.

5. Ocena delavnice

Po zaključku delavnice so udeleženci v kratki anketi povedali kakšna so bila spoznanja in rezultati delavnice, kaj je bilo dobro in kaj slabo.

Ključne besede, ki se ponavljajo v vseh mnenjih so: **partnerstvo, sodelovanje, komunikacija.**

Najpomembnejša spoznanja in rezultate delavnice lahko povzamemo z enim od odgovorov:

Veliko smo govorili o pomembnih stvareh kot so partnerstvo, sodelovanje, komunikacija. Zdaj moramo vse to resnično začeti ŽIVETI. Pa še tole – OOK živi in deluje samo v sodelovanju z OK. Kot ena večjih pomanjkljivosti pa je bilo večkrat omenjeno nesodelovanje vseh knjižnic.

6. Zaključki

Če na koncu ocenimo v kakšni meri so bili doseženi cilji, lahko zaključimo, da:

- smo definirali prednosti in slabosti organiziranosti mreže splošnih knjižnic,
- začeli graditi mostove med knjižnicami znotraj regij in med regijami ter vzpostavljati partnerske odnose,
- smo dovolj natančno definirali medsebojna pričakovanja,
- dosegli skupno razumevanje dokumenta Vizija in poslanstvo OOK in se dogovorili kako ga dopolniti,
- smo ugotovili, da je vse kar smo se dogovorili, treba začeti uresničevati v praksi, način in

metode pa bo potrebno določiti v vsaki regiji posebej. Skupna srečanja, kot je bilo to v Zrečah, organiziramo vsakih nekaj let. V letu 2007 zato vsaka regija organizira delavnico/srečanje, na kateri določi strategijo razvoja območnosti v regiji.

Breda Karun
Narodna in univerzitetna knjižnica

SPODBUJEVANJE BRANJA ODRASLIH V KNJIŽNICI IVANA POTRČA PTUJ

Veliko je slišati o nezavidljivi bralni kondiciji in posledični, domala sramotni funkcionalni malopismenosti odraslih v Podalpsju. Predšolcem in šolskim otrokom je ponujenih veliko utečenih bralnih spodbud, a te žal nimajo daljnosežnih učinkov, saj že po drugem triletju osnovnošolci ne segajo po čtivu kot bi si želeli, da ne govorim o "srednji generaciji", ki venomer toži o pomanjkanju časa za branje.

Pravzaprav je občutiti neko neskladje med bralno jamrarijo, učinki branja in izposajo knjig v knjižnicah. Le-tem, če sodim po počitniško izpraznjenih policah prostega pristopa v mladinskem in študijskem oddelku osrednje območne knjižnice na Ptuj, bralcev ne manjka. Tudi založnikom in knjigarjem ne gre povsem verjeti, ko se pridušajo čez klavrne knjižne nakupe Slovencev, saj založbe ne zmanjšujejo nove knjižne naslove in se ne trudijo s kvalitetnim marketingom, ki bi moral biti zastavljen v sodobni mreži osnovnih celic knjižne prodaje. Pri tem mislim na prostorsko in

kadrovsko vrednost slovenskih knjigarn, ki je - roko na srce - daleč za enakimi parametri knjižničarske stroke. (Čeprav se zdi, da tudi zagon sodobnih trendov v knjižnicah polagoma izgublja nalet, saj sami knjižničarji nihajo med novimi tehnologijami in klasičnimi nosilci informacij in se nekako ne morejo odločiti, ali je temelj knjižnic še knjiga, ali je glavna "virtualnost".) Kakor koli že, v knjižnici na Ptuj so se domislili dveh bralnih spodbujanj odraslih: bralne značke za odrasle in poletnih bralnih teras.

Bralna značka za odrasle 2006

Bralna značka za odrasle je bila sprva namenjena osnovnošolskim učiteljem (22 osnovnih šol je na Ptujskem), ki jim je bil ponujen seznam izbranega branja. Zajemal je predvsem kvalitetno novo leposlovje za najstnike, da bi učitelji skozi zgodbe spoznavali današnjo mladež, hkrati pa bi obudili spomin na lastne šolske bralne poti in bili vzor knjigoljubja svojim učencem. Akcija je tekla s pomočjo šolskih knjižničarjev; ti so še desetletje pozneje odločilni sodelavci BZ za odrasle, ki je prešla na vse zaposlene na šolah, zadnji leti je seznam sestavljen po meri odraslih uporabnikov splošne knjižnice in ga tvorijo kvalitetna leposlovna dela domačih in tujih avtorjev, nove in stare (pozabljene) knjige s poudarkom na domačih literarnih nagrajencih, odlični poeziji in slikanicah.

Bralna značka začenja ob aprilskih knjižnih praznikih in zaključuje 20. novembra, na dan splošnih knjižnic, s pravljicami in literarnim večerom. Minulo leto je 74 odraslih prejelo knjižne nagrade, ki jih bodo tudi letos pripravili v založbi Mladinska knjiga in založništvu Piano iz Ljubljane
(info:
liljana.klemencic@ptu.sik.si,
jozica.sajko@ptu.sik.si)

Poletne bralne terase 2006

Akcija je oblika sodelovanja med knjižničarji in knjigarji na Ptuju ter je bila zastavljena pred šestimi leti, poteka pred Knjigarno Mladinska knjiga Ptuj in vabi k drugačnemu preživljanju sobotnih dopoldnevov. Obiskovalcem letošnjih teras, ki so potekale od 17. junija do vključno 15. julija, je bilo ponujeno druženje z letošnjo dobitnico desetnice Janjo Vidmar, skrivnosti numerologije je razkrival Dan Sovina, predstavljena je

bila Ptujška knjiga (Ljubljana: Slovenska matica, 2006), Vse ljubezni so nenavadne (Maribor: Litera, 2006), dopoldanska branja, knjižne predstavitve, literarne klepete, pravljíčarjenje, je zaključila pesnica Barbara Gregorič Gorenc.

bralna
terasa

VSAKO SOBOTO OB 10. URI
PRED KNJIGARNO MK PTUJ

17.6. - 15.7. 2006

Slika 1: Motiv z vabila na poletno bralno teraso

Vsaka terasa je bila pospremljena s pravljičami, izbrane knjige je bilo moč kupiti s popustom, jutranje napitke so stregli iz bližnje gostilnice Perutnina. Na PBT 2006 je bilo kljub komaj znosni vročini in skromnem prostoru okoli 200 obiskovalcev (redni in mimoidoči), ki so prisluhnili tudi kitaristu Davidu Hojsaku.

Obe obliki dejavnosti dosemeta zastavljene cilje: spodbujanje branja, dvig knjižničnega članstva, seznanjanje s knjižnimi novostmi in knjižničarsko dejavnostjo, prisotnost knjižničarske

stroke izven meja matičnih ustanov, spoznavanje domačih avtorjev, dvig priljubljenosti poezije in ozaveščanje pomena kvalitetnih slikanic med bralstvom, združujeta ponudnike branja...

Liljana Klemenčič
Knjižnica Ivana Potrča Ptuj

VISOKOŠOLSKE IN SPECIALNE KNJIŽNICE

ZGODOVINSKI ZAKLADI IN SODOBNO DELOVANJE RIMSKIH KNJIŽNIC

Strokovna ekskurzija slovenskih
specialnih in visokošolskih
knjižničark in knjižničarjev
25. – 28. maj 2006

Pravijo, da vse poti vodijo v Rim. No, nas je pot v udobnem avtobusu mimo Benetk in Bologne vodila skozi gričevnato toskansko pokrajino, posuto z rdečim makom. Neopazno smo prešli v prav tako gričevnato in razgibano, z vinogradi posajeno Umbrijo, ki jo pogosto imenujejo tudi dežela svetnikov. Pripisujejo ji nekakšno mističnost, saj tu prevladuje predvsem duhovni mir. Morda ravno zaradi tega, ali pa le slučajno, od tod izvirajo mnogi svetniki, med njimi sv. Frančišek in sv. Valentin.

Vozili smo se skozi množico manjših mest in raztresenih vasic in prispeli do vznožja Orvieta, nekdanje strateške obrambne točke pred Rimom. Tu se nam je pridružil naš simpatični vodič Uroš Urbanija. Skozi celotno ekskurzijo nas je s svojimi zanimivimi pripovedmi vodil skozi različna obdobja v zgodovini, ki jih je spretno popestril z mnogimi zgodbami in anekdotami.

Na vrh vulkanske pečine, na kateri stoji Orvieta, smo se povzpeli z zobato železnico in nehote se je sprožil niz komentarjev na ljubljanske načrte za vzpenjačo na Grad. Pogled v globino nas je ob spremljavi vodičevega glasu hitro preusmeril v preteklost, v čas spopadov med cesarjem in papežem. Ogledali smo si impozantni vodnjak sv. Petra, ki ga je

med leti 1527 in 1533 med obleganjem Rima dal zgraditi papež Klement VII, da bi mestu Orvieta zagotovil oskrbo s pitno vodo. V njegove globine smo se spustili po 248 spiralno zavutih stopnicah, po katerih so vodo nekdanj tovorili konji. Bolj ali manj zadovoljni s svojo kondicijo smo se še sprehodili po starem mestnem jedru. V domišljiji smo sledili romanju češkega duhovnika Petra v Rim. Na pot se je podal, da bi si utrdil vero. Med vračanjem iz Rima je v Bolseni daroval mašo, med katero je iz hostije pričela na mašni prt kapljati kri. Duhovnik je bil tako pretresen, da je umrl. V spomin na ta dogodek je v Orvieta zrasla veličastna katedrala, ki jo mnogi uvrščajo med najlepše primere gotske arhitekture v Italiji. Že podatek, da je pri gradnji sodelovalo 33 arhitektov in 152 kiparjev (med njimi Arnolfo di Cambio), ter da so pročelje gradili 300 let, nas navdaja s spoštovanjem. Nekaj časa smo posvetili še čisto tuzemskim potrebam, nekaj malega prigriznili, si privoščili odlični italijanski sladoled... in nadaljevali pot do Rima.

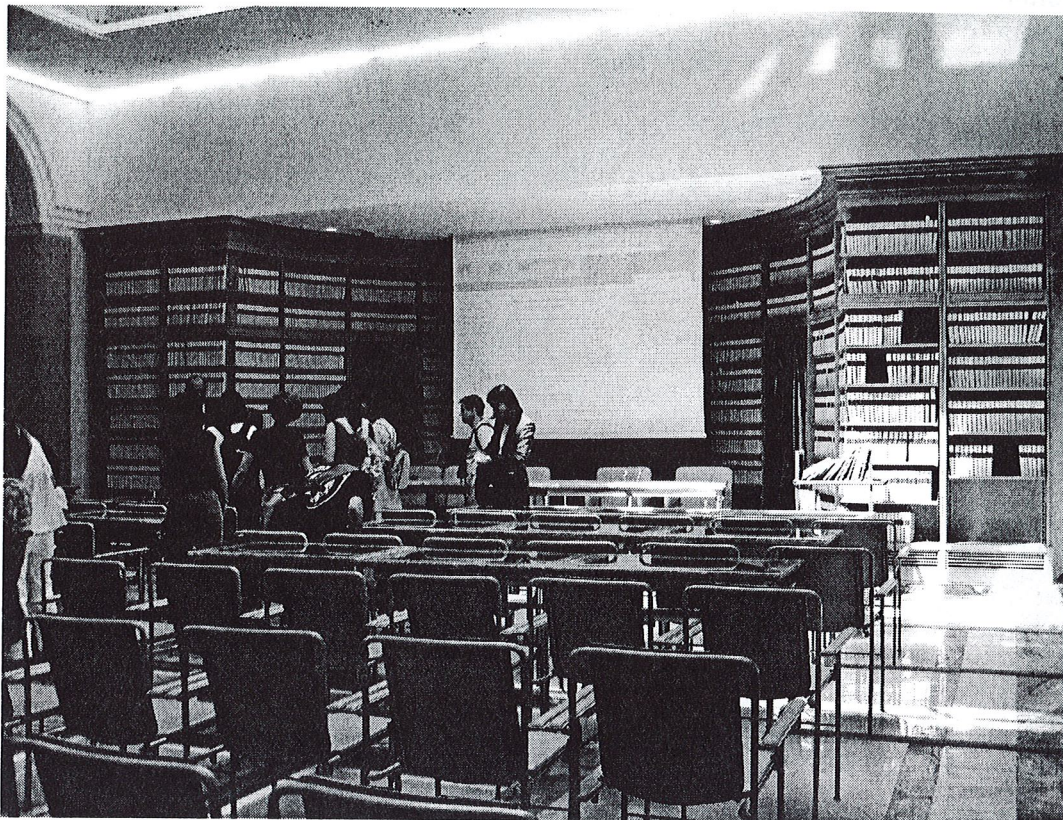
Naslednje jutro nas je vodič popeljal skozi avtentični vrvež rimskega vsakdana. Doživeli in preživeli smo vožnjo v prenatrpanem metroju. Komaj smo dihali, v službo hiteči Rimljani pa so mirno brali časopis. Na srečo smo si lahko kmalu oddahnili na Španskih stopnicah, ki žal tisto jutro niso bile okrašene s cvetjem. V zameno pa nam je jasno in sončno vreme omogočilo čudovit razgled na mesto. Sledil je strokovni ogled Senatne knjižnice.

Prijetno okolje Senatne knjižnice, kjer se tradicionalno prepleta z modernim

Po rutinski varnostni kontroli smo se udobno namestili v svetli in prostorni dvorani senatne knjižnice (*La Biblioteca del Senato della Repubblica »Giovanni Spadolini«*, www.senato.it → Biblioteca).

Vodja knjižnice Sandro Bulgarelli nam je namenil uvodni pozdrav in besedo predal mlajši kolegici.

Ta je v tekoči angleščini na kratko predstavila zgodovino knjižnice in uspešno izpeljani projekt digitalizacije.

Slika 1: Sprejemna dvorana Senatne knjižnice

Knjižnica je bila ustanovljena leta 1848, ko je bil sedež Senata v Torinu. Skozi daljše obdobje si je pod različnimi političnimi in kulturnimi vplivi izoblikovala današnjo identiteto in se fizično preselila v prestolnico Italije. Leta 1900 se je ločila od arhiva Senata. Od takrat Arhiv hrani arhivsko dediščino in aktualne dokumente Senata, knjižnica pa se je usmerila na področje politične in zakonodajne zgodovine. V njenih fondih najdemo specialne zbirke, kot so zbirka lokalne zgodovine, zbirka statutov, zakoniki starih italijanskih držav.

Ko je knjižnica poleti 2003 dokončno uredila nove prostore v palači nekdanjega samostana Minerva v Rimu (sv. *Maria sopra Minerva*), je odprla

svoja vrata javnosti. Po zamisli politika Giovannija Spadolinija iz leta 1991 zdaj skupaj s knjižnico Casanatense (*Biblioteca Casanatense*, www.casanatense.it) in Knjižnico poslanske zbornice (*Biblioteca della Camera dei Deputati*, www.camera.it → *Biblioteca*) tvori center kulturnega dogajanja v srcu glavnega mesta. Tako sta v letošnjem aprilu Senatna in Knjižnica poslanske zbornice na Svetovni dan knjige in avtorskih pravic in v počastitev Torina kot svetovne prestolnice knjige prevzeli pobudo za promocijo "odprtih vrat". Organizirali sta dopoldanske in popoldanske vodene ogleda obeh knjižnic.

Posebna značilnost Senatne knjižnice je njena prostorska postavitve. Razdeljena je na več manjših tematskih sob. Knjižne police ali omare za revije so razporejene ob stenah, po sredini prostorov pa so nameščene čitalniške mize z možnostjo

dostopa do svetovnega spleta za prenosne računalnike, oziroma računalniška delovna mesta. Uporabnik se v tem rustikalnem okolju s premišljeno vkomponirano moderno tehnologijo počuti kot v domači knjižnici.

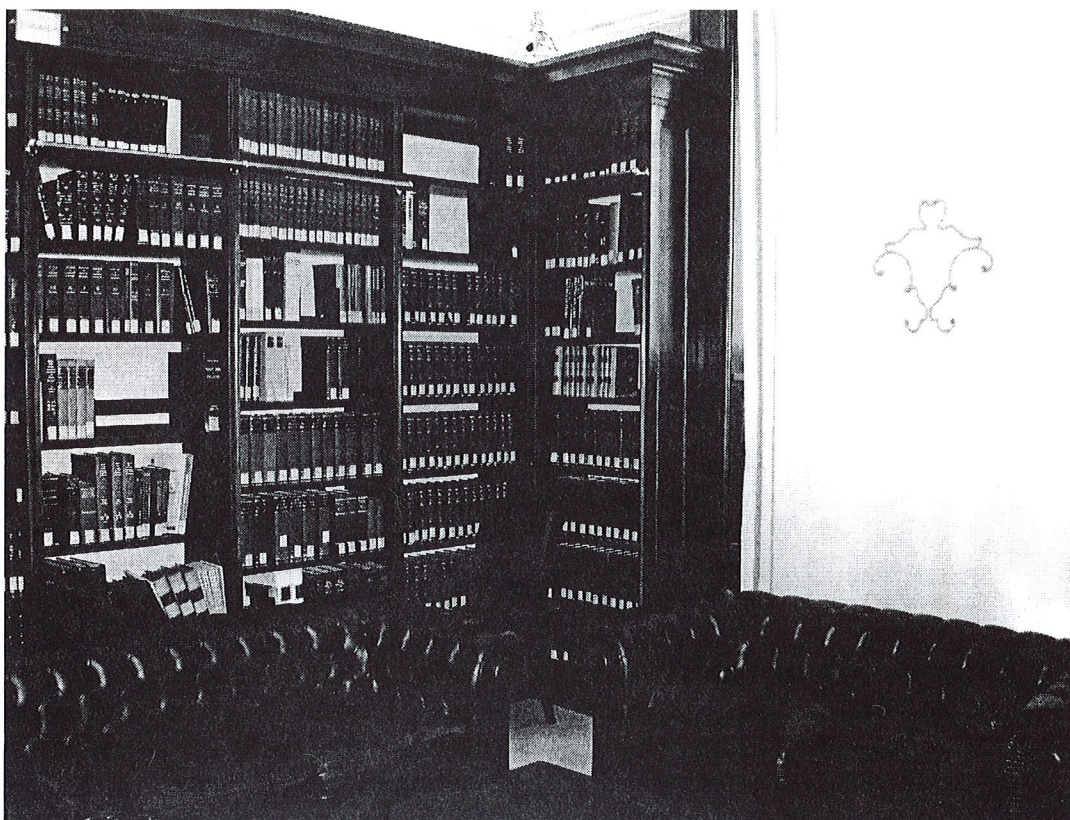

Slika 2: Senatna knjižnica

V želji, da bi se čim bolj približala javnosti, Senatna knjižnica vzporedno z izgradnjo zbirk posveča veliko pozornosti razvoju novih orodij. Z uspešnim projektom digitalizacije je omogočila vpogled v zgodovinsko in politično dediščino Italije in marsikomu olajšala delo pri pripravi seminarskih ali projektnih nalog, pri zgodovinskih raziskavah mest in podobno. Omogoča brezplačni dostop ne glede na to, iz katere lokacije poteka vpogled v podatke. O svojih bogatih fondih izdaja tudi knjige, kot sta na primer *La storia dei comuni Italiani nella Biblioteca del Senato : statuti e libri antichi di storia locale dal XIII al XIX secolo*, 2004, in

L'Italia del Risorgimento : giornali e riviste nelle raccolte della Biblioteca del Senato (1700–1918), 1998.

Senatna knjižnica je za zunanje obiskovalce odprta od ponedeljka do petka med 9h in 19.30 ter v soboto od 9h do 12.30. Študentom in raziskovalcem je omogočeno delo v čitalnicah, kjer imajo dostop do lokalnih katalogov in nadzorovan dostop do zunanjih specializiranih podatkovnih zbirk.

Slika 3: Senatna knjižnica

Bogat fond 600.000 enot monografij ter 3.000 naslovov periodike in 500 naslovov časopisov je dostopen preko dveh računalniških katalogov:

- tekoči katalog (1994–): vključuje vse monografije pridobljene po letu 1994, celotno zbirko periodike in časopisov ter omogoča različne načine iskanja in ažurno obdelavo dospelega gradiva. Tekoči katalog deluje na platformi Aleph podjetja Ex Libris Ltd. (www.exlibrisgroup.com).
- zgodovinski katalog (1848–1999): retrospektivni katalog digitaliziranih dokumentov, ki so digitalizirani po posameznih listih ali volumnih in urejeni po obliki. Iskanje je omogočeno z brezplačnim spletnim iskalnikom. Digitalizacija je bila izvedena s programom ActaNet podjetja AdActa Srl. (www.adactanet.it).

Rimske znamenitosti

Senatna knjižnica se nahaja v neposredni bližini Panteona, enega najslavnejših spomenikov rimske umetnosti, zato smo si vzeli nekaj časa za ogled. Nekdaj je bil tu tempelj, posvečen vsem (glavnim) bogovom, nato je dal cesar Hadrijan zgraditi Rimski Panteon (118–125 n.š.), arhitekt in prvotno ime zgradbe pa sta do danes nepoznana. Dejstvo, da so ga v krščanski dobi spremenili v cerkev, ga je prav gotovo pomagalo ohraniti vse do današnjih dni.

Po predahu med umetninami Berninija in Borrominija ter med živimi umetniki, ki danes ustvarjajo na trgu Piazza Navona, smo si privoščili še nekaj italijanske kulinarike in se nato odpravili na sprejem k slovenskemu veleposlaniku v Vatikanu, prof. dr. Ludviku Toplaku. Sproščeno vzdušje in odlični piškoti so pripomogli, da smo si nabrali moči za obisk

Vatikana. Pri utiranju poti skozi gnečo na Trgu svetega Petra, kjer je prostora za 300.000 ljudi (čeprav jih je pogosto še več), so se jutranje izkušnje z metroja izkazale za zelo koristne. Ko smo se v strnjeni koloni počasi pomikali vzdolž stebrišč iz 284 dorskih stebrov, od katerih je vsak visok 18,3 metra, smo se uspešno postavili po robu celo taktičnemu prehitevanju japonskih turistov.

V pravi poletni vročini smo se počasi pomikali do bazilike, nad nami je bdelo 140 kipov svetnikov, po slušalkah pa je vodičev glas vztrajno opozarjal na smer gibanja ter nas zasipal z zgodovinskimi podatki in zgodbami. Na vatikanskem griču je prvotno stala paleokrščanska cerkev iz 4. stoletja, ki jo je na mestu smrti sv. Petra dal zgraditi Konstantin Veliki, prvi krščanski rimski cesar. Sedanjo baziliko so po Bramantejevem načrtu začeli graditi leta 1500, a so delo kmalu prekinili in leta 1547 načrt delno dopolnili. Kasneje je bil za glavnega arhitekta izbran Michelangelo, ki je zasnoval kupolo ter nekoliko spremenil prvotne načrte. Nastala je cerkev neverjetnih dimenzij, z ladjo dolgo 218 metrov, kupolo široko 42 metrov in visoko 135 metrov (merjeno s trga).

Danes se med največjimi cerkvami na svetu uvršča na drugo mesto in nedvomno navdušuje obiskovalce s svojimi izjemnimi dimenzijami in neprecenljivimi umetniškimi zakladi. Mističnost posvečenega prostora pa se porazgubi zaradi množice turistov, ki neusmiljeno raziskujejo najslavnejše dele cerkve in s fotografskimi posnetki skušajo ovekovečiti svoj obisk. Baziliko smo si z zanimanjem ogledali in se nato napotili proti Vatikanski knjižnici.

Tišina in razkošje knjižnice v osrčju papeške države

Na ozemlje Svetega sedeža smo ponovno vstopili skozi mestna vrata sv.

Ane, od koder smo se napotili mimo bivalne četrti Švicarske garde ter mimo srednjeveških in renesančnih stavb prišli do masivnega zidu, ki ga je dal zgraditi papež Julius II. Skozi obokan prehod smo vstopili na notranje dvorišče Belvedere, ki danes služi kot parkirišče, in prišli do Vatikanske knjižnice (*Biblioteca Apostolica Vaticana*, bav.vatican.va). Povzpeli smo se po marmornatih stopnicah in pod budnim očesom Hippolytovega kipa vstopili v knjižnico. Zajela nas je tišina in prevzelo veličastje prostora. Oči so se počasi privadile blesku in skozi pripoved smo odkrivali zgodovino knjižnice.

Od poznega starega veka so bile knjižne zbirke v Rimu in Vatikanu namenjene zgolj papežu. O njih obstajajo le fragmentarni popisi, znan je na primer katalog knjižnice Bonifaca VIII iz leta 1295. Papež Nicholas V (1447–1455) se je odločil knjižnico odpreti javnosti. Prvotna zbirka je štela 350 rokopisov v latiščini in je služila predvsem za potrebe kurije. Fond je postopno rasel z donacijami in dodatnimi nakupi in je v času Nicolasove smrti obsegal 1500 kodeksov. Nicolasovo pobudo so podpirali tudi njegovi nasledniki, predvsem Sixtus IV. Knjige si je bilo možno izposoditi, o čemer pričajo še ohranjeni podatki izposoje iz obdobja med leti 1475 in 1547. Knjižnici so bile namenjene štiri notranje, z bogatimi freskami poslikane sobe, kjer so hranili grške in latinske rokopise ter najbolj dragocene kodekse in papežev arhiv.

Posebna zunanja soba je bila namenjena za knjižnično osebje. Prvi zaposleni knjižničar je bil humanist Bartolomeo Platina, ki je imel še tri asistente in knjigoveza.

V tem času se je tudi fond zelo povečal in potrebna je bila prostorska širitev knjižnice, ki jo je omogočil Julius II.

Slika 4: Vatikanska knjižnica – knjižna čitalnica

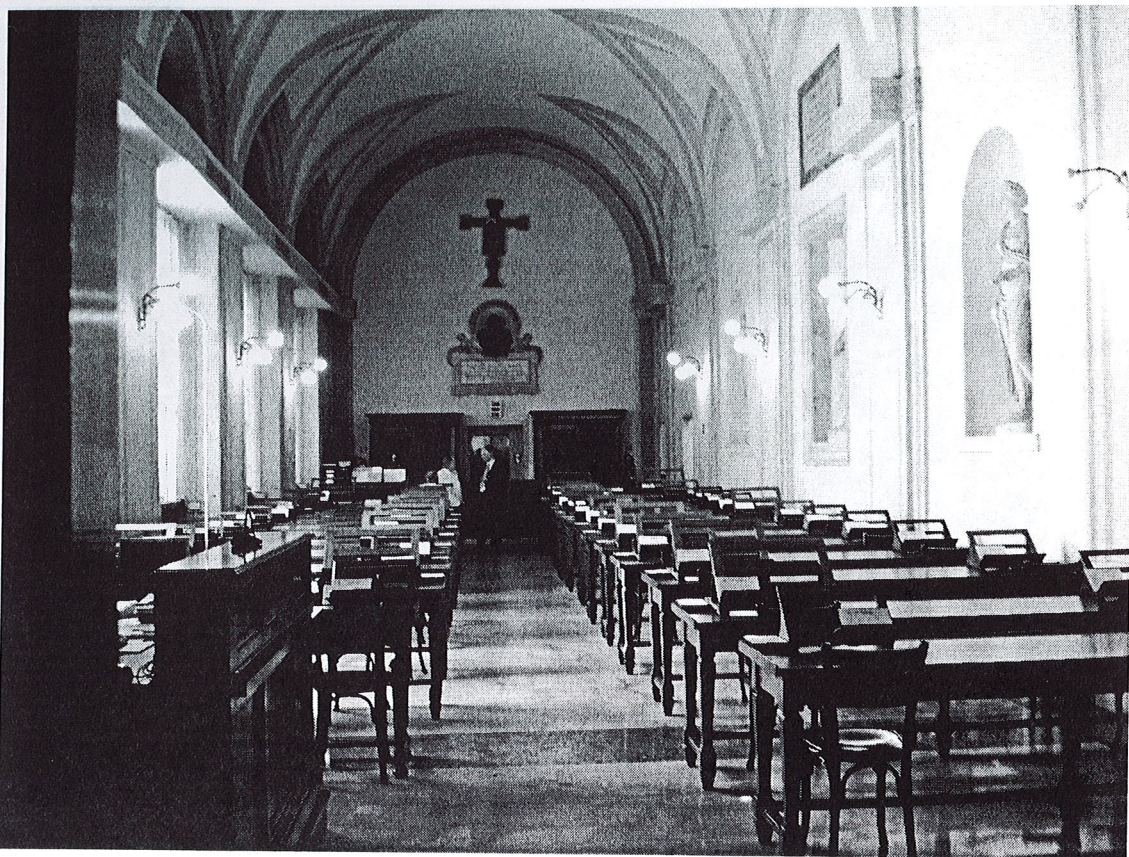
V času obleganja Rima je bila vatikanska knjižnična zbirka izropana, a je kljub temu v 16. stoletju štel za največjo knjižnico zahodnega sveta. Njen fond je z mnogimi donacijami in nakupi vztrajno naraščal in prostor je ponovno postajal premajhen. Proti koncu stoletja je Sixtus V arhitektu Dominicu Fontani zaupal izgradnjo večje knjižnice nad stopniščem, ki deli dvorišče Belvedere in Pigna. V zgornjem nadstropju te nove zgradbe je danes Sistinska kapela. V novih prostorih so našle prostor znane zbirke Palatinska knjižnica iz Heidelberga (1623), rokopisi vojvod iz Urbina (1657), rokopisi kraljice Kristine Švedske (1690), bogata orientalska zbirka in druge.

Ko je bil v začetku 17. stoletja v času Pavla V sprejet sklep, da se arhivski dokumenti hranijo ločeno, so nastali skriti Vatikanski arhivi. V 18. stoletju se

je Vatikanska knjižnica obogatila še z numizmatično zbirko in zbirko posvetne umetnosti, ki sta danes shranjeni v Vatikanskem muzeju. V času Francoske republike in Napoleonovih osvajanj so bili številni rokopisi in umetnine preneseni v Pariz, a so kasneje večino odnešenega vrnili.

Po letu 1891 je knjižnica pridobila še mnoge nove zbirke, kot so rokopisi Borgezov, zbirke Barberini, Chigi in Ferrajoli ter Perzijska in Etiopska zbirka.

Z leti je nastala izjemno heterogena zbirka, ki jo sestavlja 1.600.000 enot antičnih in sodobnih virov, 8.300 inkunabul, več kot 150.000 rokopisnih kodeksov, več kot 100.000 nevezanih tiskov in jedkanic, 300.000 medalj in kovancev in veliko umetniških del.

Slika 5: Vatikanska knjižnica – rokopisna čitalnica

Ko se je v času Lea XIII (1878–1903) pričel proces modernizacije, je knjižnico vodil bibliotekar Franz Ehrle. Odprl je čitalnico za aktualne tiskane knjige (*Sala Leonina*) in odigral pomembno vlogo pri sprejemu pravil za katalogizacijo rokopisov. Ta so še danes aktualna, katalogizacijska pravila za tiskane knjige so bila izdana kmalu po 2. svetovni vojni in so doživela več ponatisov in prevodov.

Od leta 1985 je katalog tiskanih knjig javno dostopen v računalniški obliki. Vatikanska knjižnica s svojim lokalnim katalogom sodeluje v rimskem vzajemnem katalogu URBS (opisan v nadaljevanju). Knjižnica je izvedla tudi retrospektivno konverzijo listkovnih katalogov v elektronsko obliko.

V zadnjih nekaj letih je knjižnica pridobila dodatne prostore za hrambo rokopisov in novo revijsko čitalnico. Čitalniška uporaba gradiva je omogočena le univerzitetnim profesorjem in raziskovalcem, ki jim je dovoljen vstop v prostore knjižnice. Gradiva si v nobenem primeru ni možno izposoditi.

Slika 6: Vatikanska knjižnica – katalogi

Izzivi sprememb – knjižnica Salezijanske univerze

Tretji dan smo se z avtobusom preko celega Rima pripeljali v univerzitetni kompleks Salezijanske univerze (*Università Pontificia Salesiana*, www.unisal.it), ki ima šest fakultet (za teologijo, pedagogiko, filozofijo, kanonsko pravo, krščansko in klasično književnost ter komunikologijo) in skupno 1.700 študentov. Knjižnica (*Biblioteca Don Bosco*) je v sredini kampusa in predstavlja srce univerze.

Svoje ime je knjižnica dobila po svetniku, zaščitniku mladih in ustanovitelju salezijanskega rodu, Don Boscu. Razvila se je iz knjižnice Salezijanskega mednarodnega teološkega inštituta v Piemontu (1904) in je bila namenjena samo članom kongregacije iz raznih držav. Skupaj z inštitutom je po selitvi v Torino (1923) doživela velik razmah v

razvoju. K temu sta nedvomno pripomogli beatifikacija (1929) in kanonizacija (1934) Don Bosca. Sčasoma je inštitut prerasel v akademsko središče, ki mu je leta 1940 Sveti sedež priznal visokošolski status.

Po drugi svetovni vojni so se posamezne fakultete (Filozofska, Pedagoška in Fakulteta za kanonsko pravo) skupaj s svojimi knjižnicami preselile v Rim. Ko jim je sledila še Teološka fakulteta (1965), so se knjižnice ponovno združile. Pojavile so se potrebe po novih prostorih in sodobnejši tehnologiji. Ob stoti obletnici Don Boscove smrti (1888–1988) je bila sprejeta odločitev o izgradnji popolnoma nove in sodobne knjižnice. Kljub mnogim administrativnim in tehničnim zapletom je končno odprla svoja vrata v študijskem letu 2002/2003.

Slika 7: Knjižnica Salezijanske univerze

Nedvomno je to dokaz izjemnih vizionarskih in organizacijskih sposobnosti duhovnika in bivšega dekana teološke fakultete, Fr. Juana Picca, ki pri vodenju knjižnice upošteva vse sodobne pristope. Pri načrtovanju in izgradnji nove knjižnice je bil tako pri gradbenih načrtih kot tudi pri oblikovanju notranjega organizacijskega modela knjižnice upoštevan prevladujoči trend sodobnega bibliotekarstva – prilagajanje nenehnim spremembam. Vse je zasnovano tako, da se lahko v najkrajšem času preoblikuje in prilagodi novim potrebam.

Centralna knjižnica Salezijanske univerze vključuje 17 manjših specializiranih knjižnic za področja teorije in zgodovine izobraževanja, sociologije izobraževanja, metodologije pedagogike, didaktike in psihologije, katekizma/svetega pisma, osnovne teologije, dogmatike/morale, liturgije/pastorale, duhovnosti, splošne in

cerkvene zgodovine, filozofije (s poudarkom na religiji, sociologiji in politiki), komunikologije in multimedije, epigrafike, lingvistike, latinske in grške literature/umetnosti, arheologije in umetnosti. Del knjižnega gradiva in tekoče naročenih revij je postavljen v prostem pristopu, preostanek v regalnem skladišču. Knjižnica sodeluje v vzajemnem katalogu URBE, opisanem v nadaljevanju.

V prostorni in modularno zasnovani petnadstropni knjižnici je uporabnikom na voljo 600 (!) čitalniških mest, ki so vsa opremljena z dostopom do svetovnega spleta.

Uporabniki lahko uporabljajo tudi prostore z referenčnim gradivom za skupinsko delo in celice za individualno delo.

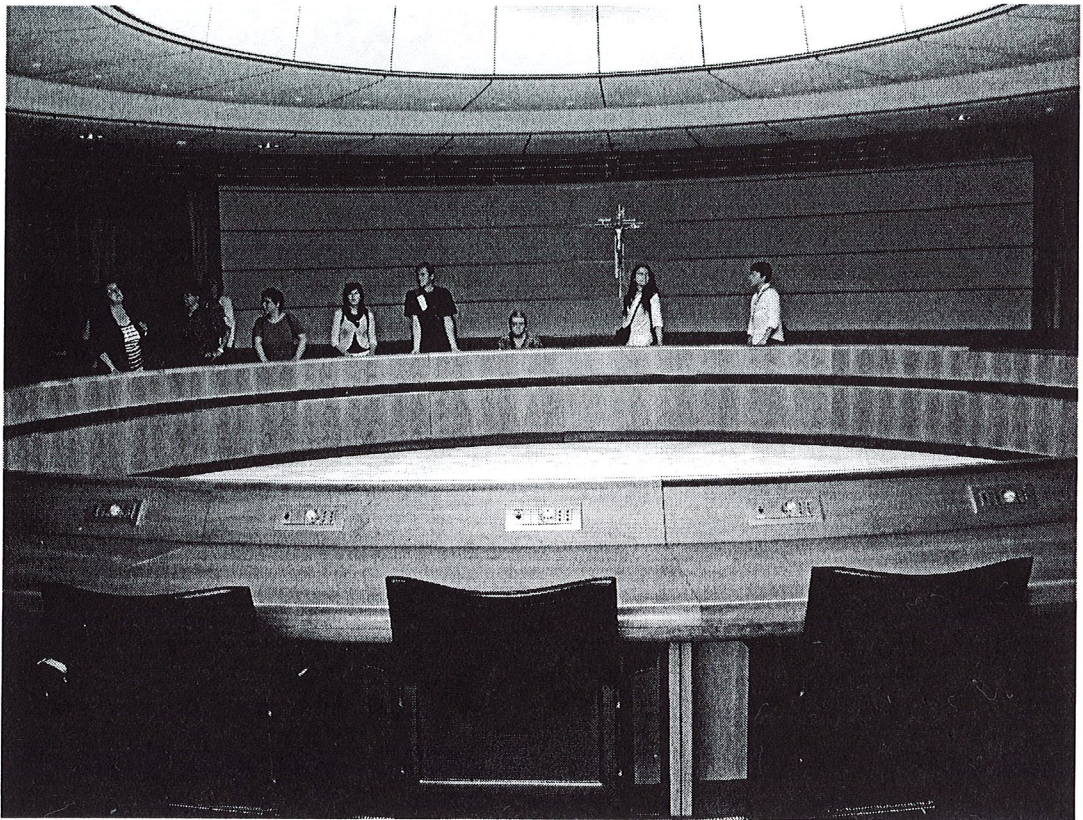
Slika 8: Knjižnica Salezijanske univerze – prostor za skupinsko delo

V knjižnico se vstopa mimo namenskega prostora za razstave, ki se ga po potrebi prilagaja tematiki razstave. V najvišjem nadstropju stavbe so prostori za hranjenje podarjenih posebnih zbirk ter sodobna večnamenska ovalna dvorana za srečanja in videokonference, v katero pada svetloba skozi impozantno kupolo. Vrata v prostor je možno zastreti z mehкими usnjenimi zavesami, katerih vzorec se popolnoma ujema s stenskim vzorcem, tako da se ustvari občutek popolnoma zaprtega prostora.

Poleg presenetljive diskretne estetike zgradbe je največ občudovanja zbudilo avtomatizirano regalno skladišče za knjižno gradivo, ki se uporablja izza izposojevalnega pulta. Skladišče se razteza skozi del prvega in drugega nadstropja zgradbe in hrani večji del od skupno 670.000 enot knjig in 5.235 naslovov revij, od katerih je tekoče naročenih 1.615 naslovov (aktualnejše knjižno gradivo in tekoče naročene revije so postavljeni v prostem pristopu).

Celotno izposajo lahko opravlja le ena oseba. Knjigomat uporabljajo za izposojanje gradiva uporabnikom, ki imajo različne privilegije glede na svoj status (profesorji, študenti, zunanji uporabniki). Knjižnica je odprta od ponedeljka do petka od 8.30 do 19h.

Uporabnikom dobavljajo zahtevane članke izključno v skenirani obliki in jih hkrati shranjujejo v zbirko, da ni potrebno ponovno skeniranje ob novem zahtevku za isto gradivo.

Slika 9: Knjižnica Salezijanske univerze – večnamenska dvorana

Rimska vzajemna kataloga URBS in URBE

Glede na enovit slovenski knjižnični vzajemni katalog je zanimivo, da rimske cerkvene knjižnice uporabljajo dva med seboj ločena sistema vzajemnih katalogov: URBS in URBE. Iz predhodnega besedila je razvidno, da Vatikanska knjižnica sodeluje v sistemu URBS in knjižnica Salezijanske univerze v sistemu URBE. V Italiji deluje tudi vzajemni katalog italijanskih knjižnic *Servizio Bibliotecario Nazionale*.

Vzajemni katalog URBS

V vzajemnem katalogu URBS (*Unione Romana Biblioteche Scientifiche*, www-urbs.vatlib.it) sodeluje 16 akademskih in inštitutskih knjižnic. Poleg italijanskih so to knjižnice britanskih, danskih, francoskih, nemških, španskih, ameriških in ustanov drugih držav, ki imajo svoj

sedež v Rimu. Omogočeno je iskanje po vzajemnem katalogu in po lokalnih katalogih sodelujočih knjižnic. Zasnova sistema je zelo osnovna (ima le funkcijo kataloga) in ne nudi dodatnih storitev. S spletne strani tudi ni razvidno, kako je potekal razvoj sistema in na kateri platformi deluje.

Vzajemni katalog URBE

Vzajemni katalog URBE (*Unione Romana Biblioteche Ecclesiastiche*, www.urbe.it) je plod večletnega sodelovanja rimskih cerkvenih akademskih knjižnic. Prva prizadevanja za izgradnjo mreže in digitalizacijo segajo v leto 1974. Čas sicer še ni bil zrel za takšna dejanja, vendar sta se Salezijanska univerza in kasnejša Univerza Svetega križa leta 1988 lotili projekta, kar je vzbudilo tudi ostale, da so se počasi pridružili in ustanovili skupino cerkvenih knjižnic ter se posvetili avtomatizaciji. Glede na

takratno ponudbo se je združenje z izjemo dveh knjižnic zaradi enostavnosti in fleksibilnosti programa odločilo za izraelski Aleph in pričelo z izgradnjo vzajemnega kataloga. Leta 1991 je bilo formalno pravno ustanovljeno združenje URBE. Sledila so leta iskanja tehničnih in ekonomskih rešitev, ki so pripeljale do slovesne vzpostavitve mreže 15 cerkvenih akademskih institucij v Rimu.

Glavni namen URBE je bil promovirati sodelovanje med včlanjenimi knjižnicami, koordinirati in upravljati mrežo njihovih digitaliziranih podatkovnih zbirk ter sodelovati z ostalimi institucijami s podobnimi cilji.

Leta 2002 je število zapisov v vzajemnem katalogu doseglo številko 900.000 in pet knjižnic je že uspelo zaključiti digitalizacijo svojih katalogov. Skupni fond sodelujočih knjižnic danes šteje več kot 4 milijone knjig in 24.000 naslovov revij, blizu 5.000 volumnov iz 16. stoletja in nekaj sto inkunabul. Fond poleg teoloških disciplin vključuje tudi širok izbor s področij humanistike, zgodovine, filozofije, psihologije, klasične literature, komunikologije in sociologije. Ker se znanstveno obzorje nenehno širi, so vedno večje zahteve po interdisciplinarnosti ter povezovanju med znanostjo in vero. Vzpostavljajo se nova sodelovanja tudi s civilnimi organizacijami.

Zaradi vedno večjih potreb po enostavnem in učinkovitem vzajemnem katalogu so se pojavile tudi nove zahteve glede programske opreme. Aleph 300 (*MultiWeb* OPAC), ki ga je uporabljala polovica vseh italijanskih znanstvenih in akademskih knjižnic, je izpodrinila cenovno ugodnejša programska oprema Amicus italijanskega podjetja PrimeSource S.r.l. (www.primesource.it, omogoča dostop do OPAC-a z imenom *LibriVision*).

Rimske bazilike, obala, hribi in katakombe

Poleg obiskov knjižnic smo nekaj časa namenili tudi za ogled kulturno zgodovinskih znamenitosti. Obiskali smo najpomembnejše rimske bazilike – sv. Petra, sv. Janeza v Lateranu in sv. Marije Velike. Prvo smo si ogledali pred obiskom Vatikanske knjižnice. Polni vtisov in navdušenja nad zasnovo in delovanjem knjižnice Salezijanske univerze smo si ogledali še baziliko sv. Janeza v Lateranu in sv. Marije Velike.

Bazilika sv. Petra od nekdaj velja za papeško cerkev, bazilika sv. Janeza v Lateranu pa je kljub svoji mogočnosti bolj intimna in papežem služi kot škofovska cerkev (rimska katedrala) in hrani številne umetniške zaklade. Zgradili so jo poleg lateranskih palač, kjer so od Konstantinovega časa do 14. stoletja prebivali papeži, sedaj pa so v njih Lateranski muzeji.

Sprehodili smo se še do bazilike sv. Marije Velike (imenovane tudi sv. Marija Snežna). V noči med 4. in 5. avgustom 358 naj bi se Marija v sanjah prikazala papežu Liberiju in Giovanniju Patriciu ter ju prosila, da na mestu, kjer bo v Rimu tisto noč snežilo, zgradijo njej posvečeno baziliko.

Ogledali smo si še cerkev sv. Klemenca, ki je od Koloseja oddaljena približno 400 metrov. Ime je dobila po papežu sv. Klemenu, tretjem nasledniku sv. Petra. Ko so se leta 1857 pričela izkopavanja pod obstoječo baziliko, so arheologi v različnih zemeljskih plasteh našli ostanke zgradb iz različnih obdobj. Na prvem nivoju pod baziliko so odkrili ostanke bazilike iz 4. stoletja n.š. in pod njo svetišče iz 1. stoletja n.š., ki so ga uporabljali za čaščenje boga Mitre. Nadaljnja odkopavanja so razkrila še najnižji nivo z ostanki zgradb, uničenimi v Neronovem požaru leta 64 n.š.

Presenetljivo je, da so bile vse zgradbe grajene ena nad drugo in tudi v približno enakih dimenzijah. Kot zanimivost je potrebno omeniti, da je v tej cerkvi tudi verjetni grob blagovestnika Slovanov, sv. Cirila.

Zadnji večer v Rimu smo se zapeljali do obale v počitniško mesto Ostia, od tu pa v rimske "hribe" – Albansko gričevje, do papeževe poletne rezidence Castelgandolfo, od koder je lep razgled na vulkansko Albansko jezero. Večerjo smo si privoščili v Frascatiju, ki je znan po dobrem vinu. Knjižničarji, zaposleni v raziskovalnih ustanovah, pa bodo ime kraja pravilno povezali s Frascatijevo klasifikacijo znanosti, ki so jo strokovnjaki OECD in skupine NESTI prvič sestavili v tem kraju, leta 1963.

Pred povratkom domov smo si zadnji dan ogledali še cerkev sv. Pavla pri treh fontanah in katakombe sv. Kalista. Cerkev sv. Pavla pri treh fontanah naj bi stala na mestu, kjer so po sedemletnem ujetništvu obglavili sv. Pavla. Staro izročilo pravi, da so na mestih, kjer se je njegova glava odbila od tal, vzniknili trije studenci. Katakombe (podzemna grobišča) sv. Kalista so v začetku 3. stoletja postale glavno pokopališče krščanske skupnosti v Rimu. Papež Zeferin je skrbništvo zanje zaupal diakonu Kalistu, ki je kasneje postal papež in mučenec. Od 5. do 9. stoletja so bile katakombe romarski kraji. V začetku 9. stoletja v njih niso več mogli zagotavljati reda, zato so jih polagoma opustili. Danes so kljub svoji mrakobnosti prava turistična atrakcija.

Sklepne misli

Štiridnevno strokovno ekskurzijo ocenjujemo kot zelo dobro organizirano in vodeno, za kar gre zahvala organizatorjem ekskurzije v Sloveniji, slovenskemu veleposlaniku pri Svetem sedežu, ki nam je s svojimi zvezami

omogočil vstop v Vatikansko knjižnico, ter našemu vodiču Urošu Urbaniji, ki je znal poskrbeti za disciplino skupine in nam z odličnim poznavanjem Italije in Rima odkrival znamenitosti in skrivnosti rimske zgodovine in kulture, ter poskrbel tudi za kulinarične užitke. Udeleženci smo obogatili svoje strokovno znanje in razširili svoja kulturno zgodovinska obzorja. Med prijetnim druženjem smo spletli nove in močnejše vezi, ki nam bodo olajšale vsakodnevno delo. Tudi v prihodnje si želimo podobno zasnovanih strokovnih ekskurzij.

Kristina Hacin-Ludvik
Knjižnica Banke Slovenije

Mojca Kotar
UL, NTF, Knjižnica Oddelka za
tekstilstvo

Mozaik vtisov udeleženk ekskurzije

Barbara Bohar Bobnar, UL, NTF,
Knjižnica Oddelka za geologijo

Največji vtis name je naredil vodja knjižnice Salezijanske univerze z razmišljanjem, kakšna naj bi bila knjižnica v prihodnosti: knjižničar je oseba, ki posreduje informacije in znanje in ne (le) izposoja gradivo. Imeli smo možnost ogledati si Vatikansko knjižnico, kar ni dano vsakomur. Žal nismo videli starih knjig in inkunabul. Senatna knjižnica ima dobro spletno stran.

Branka Kerec, Univerzitetna knjižnica
Maribor

Senatna knjižnica že ob vstopu deluje prijetno na oko, z izredno lepo dodelanim stilskim pohištvom, kombiniranim z umirjeno zelenimi usnjenimi površinami na čitalniških mestih, ki ublažijo zvok.

Tudi zeleni dvosedi za počitek vabijo in delujejo pomirjujoče in sproščujoče, občutek domačnosti pa so dajale tudi svetle zavese z všito čipko. Presentljivo je bilo videti katalogizatorke, ki sta svoje delo opravljali kar na čitalniškem mestu, z računalnikom pred seboj in brez velikih kupov knjig, ki bi čakale na obdelavo, zraven izposojevalnega pulta pa delno ločen prostor z listkovnim katalogom, katerega predalčki segajo skoraj do stropa, pa kljub temu deluje bolj prijazno kot kje v Sloveniji.

Vatikanska knjižnica je ob vsem znanem pustila vtis dobro varovane knjižnice, saj smo v garderobi morali oddati še tako majhne torbice. Omenila bi voziček za prevoz gradiva, saj je narejen izredno preprosto in hkrati zelo učinkovito. Sestavljen je iz treh ožjih podolgovatih polic, na dnu spodnje pa so paroma nameščena štiri kolesa. Dve večji kolesi sta pritrjeni na sredini in služita vožnji, dve manjši, ki sta med seboj bolj oddaljeni kot veliki in pritrjeni na začetku in koncu vozička, pa služita za ravnovesje. Tako se voziček po potrebi malenkostno nagne na eno ali drugo stran, naprej ali nazaj, s čimer knjige z lastno težo preprečujejo drsenje in padanje. Vozički s takšnim načinom izdelave so prav gotovo zanimivi za knjižnice, ki ogromno časa porabijo za urejanje gradiva, še posebej če imajo prosti pristop, ki zahteva nenehno urejanje.

Seveda je največji vtis pustila knjižnica Salezijanske univerze, ki je najbolj primerljiva z našo knjižnico, tako po zgradbi kot namenu in fondu. Presenetljivo je, da imajo izredno malo zaposlenih glede na število knjižnih enot (8 redno zaposlenih in štirje prostovoljci na 670.000 enot knjig in 5.235 naslovov revij obvladuje pet nadstropij). Zelo uporabno za naše potrebe pa bi bilo vsekakor popolnoma avtomatizirano skladišče, ki »dostavi« želeno publikacijo do pulta v nekaj sekundah. In še prednost: ne samo hitrost, tudi tišina

roboti ali dvigala v osrednjem delu knjižnice je nekaj vredna. Pa lamele na pročelju stavbe, ki se samodejno obračajo glede na položaj sonca in ščitijo stavbo pred vročino.

In če zaključim z besedami sodelavke Renate Močnik, je presenetila skorajda osupljiva prilagodljivost in svobodomiselnost direktorja te knjižnice. Kljub temu, da je že v letih, je pokazal ogromno energije za izpeljavo zastavljenih ciljev, posluha za novosti, življenjske vedrine in inovativnosti, da si ga lahko samo vzamemo za zgled.

Darja Mohar – Pestotnik, Knjižnica Šiška

Senatna knjižnica me je pritegnila z zanimivo opremo iz naravnih materialov in umirjenih barv ter zelo udobnimi stoli in naslanjači, v katerih se uporabnik prav prijetno počuti.

Vatikan: Papeževo zasebno kapelo Redemptoris Mater krasi mozaik slovenskega umetnika, jezuitskega patra dr. Marka Ivana Rupnika (tokrat kapele seveda nismo mogli videti). V Vatikanski knjižnici pa je dolga leta služboval naš rojak, teolog in bibliotekar dr. Ivan Rebernik. Obiskati to znamenito knjižnico, je velika želja mnogih. Zavedajoč se dejstva, da je to dano le redkim, smo zato s še posebno pozornostjo, skoraj neke vrste posvečenostjo, vstopali v ta bogat tempelj učenosti in vpijali njegovo duhovno izročilo stoletij.

Knjižnica Salezijanske univerze me je v vseh pogledih prijetno presenetila in izredno navdušila. Obiskovalca pritegne že samo okolje z veliko zelenja, ptičjim petjem, mirom... Stavba je zgrajena in opremljena namensko, neverjetno premišljeno, iznajdljivo, s pogledom, uprtim v prihodnost. Pri obisku v tej knjižnici sem tudi na poseben način začutila, da smo knjižnica predvsem –

ljudje. Vodja knjižnice, sicer že starejši gospod, je s svojo neverjetno energijo, odločnostjo in mladostno zagnanostjo, name naredil izjemen vtis. Govoril je tako prepričljivo in zavzeto, da sem ga, čeprav sicer ne govorim italijansko, skoraj v celoti razumela. Podoba knjižnice nam je prikazal tudi v vsej realnosti, iz katere se je dalo razbrati, da imamo knjižničarji v mnogočem podobne težave.

Arrivederci, Roma! In čeprav nam je zaradi zelo natrpanega programa zmanjkalo časa, da bi vrgli kovanec v znamenito Fontano di Trevi, se v večno mesto gotovo še vrnemo, saj nas je (zopet) očaralo, kot zna očarati le Rim!

Strokovna ekskurzija je bila odlično pripravljena, izpeljana in vodena. Hvala vsem, ki so k temu pripomogli! In hvala vsem udeležencem za prijetno in veselo druženje!

MEDNARODNA SREČANJA

9. MEDNARODNO POSVETOVANJE ISKO Knowledge Organization for a Global Learning Society Dunaj, Avstrija, 5. - 7. julij 2006

Od 5. do 7. julija 2006 je na Dunaju potekala deveta mednarodna konferenca ISKO na temo *Organizacija znanja za globalno učečo se družbo* (Knowledge Organization for a Global Learning Society), ki jo je priredilo Mednarodno združenje za organizacijo znanja ISKO

(International Society for Knowledge Organization). Gostitelja konference sta bila Center za prevajalske študije in Inštitut za pedagoške znanosti dunajske univerze (Centre for Translation Studies and the Institute for Educational Sciences at the University of Vienna). Na konferenci je bilo predstavljenih več kot šestdeset referatov (gl. program konference <http://isko.univie.ac.at/cms2/index.php>).

Vsebinski sklopi, po katerih so vzporedno potekala predavanja:

- Informacijski sistemi in učenje v globalni družbi: koncepti, oblikovanje in implementacija;
- Globalna družba in učenje v teorijah znanja in teorijah organizacije znanja;
- Multilingvistični problemi pri poizvedovanju po informacijah;
- Reprezentacija izobraževalnega in didaktičnega znanja;
- Uporabniki in uporaba organizacije znanja;
- Teoretične osnove organizacije znanja: univerzalne rešitve v odnosu do lokalnih rešitev;
- Organizacija znanja in multimedija;
- Ontologije in osnove za razvrščanje znanja;
- Lingvistični in kulturni pristopi.

Udeleženci smo pri registraciji prejeli zgledno urejen zbornik konference z naslovom Knowledge organization for a Global Learning Society: proceedings of the Ninth International ISKO Conference, 4-7 July 2006, Viena, Austria. Na konferenci, z razliko od prejšnje pred dvema letoma, v odmorih med predavanji tokrat niso bili predstavljeni plakati.

Naj bo omenjenih le nekaj prispevkov, kar pa ne pomeni, da ostali niso bili izjemno zanimivi. Vsi prispevki na konferenci so predstavljeni v že omenjenem zborniku, ki je dosegljiv v

Tudi zeleni dvosedi za počitek vabijo in delujejo pomirjujoče in sproščujoče, občutek domačnosti pa so dajale tudi svetle zavese z všito čipko. Presentljivo je bilo videti katalogizatorke, ki sta svoje delo opravljali kar na čitalniškem mestu, z računalnikom pred seboj in brez velikih kupov knjig, ki bi čakale na obdelavo, zraven izposojevalnega pulta pa delno ločen prostor z listkovnim katalogom, katerega predalčki segajo skoraj do stropa, pa kljub temu deluje bolj prijazno kot kje v Sloveniji.

Vatikanska knjižnica je ob vsem znanem pustila vtis dobro varovane knjižnice, saj smo v garderobi morali oddati še tako majhne torbice. Omenila bi voziček za prevoz gradiva, saj je narejen izredno preprosto in hkrati zelo učinkovito. Sestavljen je iz treh ožjih podolgovatih polic, na dnu spodnje pa so paroma nameščena štiri kolesa. Dve večji kolesi sta pritrjeni na sredini in služita vožnji, dve manjši, ki sta med seboj bolj oddaljeni kot veliki in pritrjeni na začetku in koncu vozička, pa služita za ravnovesje. Tako se voziček po potrebi malenkostno nagne na eno ali drugo stran, naprej ali nazaj, s čimer knjige z lastno težo preprečujejo drsenje in padanje. Vozički s takšnim načinom izdelave so prav gotovo zanimivi za knjižnice, ki ogromno časa porabijo za urejanje gradiva, še posebej če imajo prosti pristop, ki zahteva nenehno urejanje.

Seveda je največji vtis pustila knjižnica Salezijanske univerze, ki je najbolj primerljiva z našo knjižnico, tako po zgradbi kot namenu in fondu. Presenetljivo je, da imajo izredno malo zaposlenih glede na število knjižnih enot (8 redno zaposlenih in štirje prostovoljci na 670.000 enot knjig in 5.235 naslovov revij obvladuje pet nadstropij). Zelo uporabno za naše potrebe pa bi bilo vsekakor popolnoma avtomatizirano skladišče, ki »dostavi« želeno publikacijo do pulta v nekaj sekundah. In še prednost: ne samo hitrost, tudi tišina

robota ali dvigala v osrednjem delu knjižnice je nekaj vredna. Pa lamele na pročelju stavbe, ki se samodejno obračajo glede na položaj sonca in ščitijo stavbo pred vročino.

In če zaključim z besedami sodelavke Renate Močnik, je presenetila skorajda osupljiva prilagodljivost in svobodomiselnost direktorja te knjižnice. Kljub temu, da je že v letih, je pokazal ogromno energije za izpeljavo zastavljenih ciljev, posluha za novosti, življenjske vedrine in inovativnosti, da si ga lahko samo vzamemo za zgled.

Darja Mohar – Pestotnik, Knjižnica Šiška

Senatna knjižnica me je pritegnila z zanimivo opremo iz naravnih materialov in umirjenih barv ter zelo udobnimi stoli in naslanjači, v katerih se uporabnik prav prijetno počuti.

Vatikan: Papeževo zasebno kapelo Redemptoris Mater krasi mozaik slovenskega umetnika, jezuitskega patra dr. Marka Ivana Rupnika (tokrat kapele seveda nismo mogli videti). V Vatikanski knjižnici pa je dolga leta služboval naš rojak, teolog in bibliotekar dr. Ivan Rebernik. Obiskati to znamenito knjižnico, je velika želja mnogih. Zavedajoč se dejstva, da je to dano le redkim, smo zato s še posebno pozornostjo, skoraj neke vrste posvečenostjo, vstopali v ta bogat tempelj učenosti in vpijali njegovo duhovno izročilo stoletij.

Knjižnica Salezijanske univerze me je v vseh pogledih prijetno presenetila in izredno navdušila. Obiskovalca pritegne že samo okolje z veliko zelenja, ptičjim petjem, mirom... Stavba je zgrajena in opremljena namensko, neverjetno premišljeno, iznajdljivo, s pogledom, uprtim v prihodnost. Pri obisku v tej knjižnici sem tudi na poseben način začutila, da smo knjižnica predvsem –

ljudje. Vodja knjižnice, sicer že starejši gospod, je s svojo neverjetno energijo, odločnostjo in mladostno zagnanostjo, name naredil izjemen vtis. Govoril je tako prepričljivo in zavzeto, da sem ga, čeprav sicer ne govorim italijansko, skoraj v celoti razumela. Podoba knjižnice nam je prikazal tudi v vsej realnosti, iz katere se je dalo razbrati, da imamo knjižničarji v mnogočem podobne težave.

Arrivederci, Roma! In čeprav nam je zaradi zelo natrpanega programa zmanjkalo časa, da bi vrgli kovanec v znamenito Fontano di Trevi, se v večno mesto gotovo še vrnemo, saj nas je (zopet) očaralo, kot zna očarati le Rim!

Strokovna ekskurzija je bila odlično pripravljena, izpeljana in vodena. Hvala vsem, ki so k temu pripomogli! In hvala vsem udeležencem za prijetno in veselo druženje!

MEDNARODNA SREČANJA

9. MEDNARODNO POSVETOVANJE ISKO Knowledge Organization for a Global Learning Society Dunaj, Avstrija, 5. - 7. julij 2006

Od 5. do 7. julija 2006 je na Dunaju potekala deveta mednarodna konferenca ISKO na temo *Organizacija znanja za globalno učečo se družbo* (Knowledge Organization for a Global Learning Society), ki jo je priredilo Mednarodno združenje za organizacijo znanja ISKO

(International Society for Knowledge Organization). Gostitelja konference sta bila Center za prevajalske študije in Inštitut za pedagoške znanosti dunajske univerze (Centre for Translation Studies and the Institute for Educational Sciences at the University of Vienna). Na konferenci je bilo predstavljenih več kot šestdeset referatov (gl. program konference <http://isko.univie.ac.at/cms2/index.php>).

Vsebinski sklopi, po katerih so vzporedno potekala predavanja:

- Informacijski sistemi in učenje v globalni družbi: koncepti, oblikovanje in implementacija;
- Globalna družba in učenje v teorijah znanja in teorijah organizacije znanja;
- Multilingvistični problemi pri poizvedovanju po informacijah;
- Reprezentacija izobraževalnega in didaktičnega znanja;
- Uporabniki in uporaba organizacije znanja;
- Teoretične osnove organizacije znanja: univerzalne rešitve v odnosu do lokalnih rešitev;
- Organizacija znanja in multimedija;
- Ontologije in osnove za razvrščanje znanja;
- Lingvistični in kulturni pristopi.

Udeleženci smo pri registraciji prejeli zgledno urejen zbornik konference z naslovom Knowledge organization for a Global Learning Society: proceedings of the Ninth International ISKO Conference, 4-7 July 2006, Viena, Austria. Na konferenci, z razliko od prejšnje pred dvema letoma, v odmorih med predavanji tokrat niso bili predstavljeni plakati.

Naj bo omenjenih le nekaj prispevkov, kar pa ne pomeni, da ostali niso bili izjemno zanimivi. Vsi prispevki na konferenci so predstavljeni v že omenjenem zborniku, ki je dosegljiv v

Informacijskem centru za bibliotekarstvo v Narodni in univerzitetni knjižnici.

Uvodno predavanje z naslovom Ontologije za učenje je imel Norbert Meder z Univerze Duisburg. Za slovenske udeležence konference je bil med najzanimivejšimi prispevek obeh urednic v svetu vodilnih knjižničnih klasifikacij – nekdanje urednice UDK (Univerzalna decimalna klasifikacija) la C. McIlwaine, University College London in urednice DDC (Deweyeva decimalna klasifikacija) Joan S. Mitchell, OCLC, ZDA, ki sta naslovili svoj prispevek: Novi ekumenizem: raziskovanje DDC/UDC z vidika klasifikacije verstev. Pri obeh klasifikacijah so bili objavljeni spremenjeni vrstilci na področju religije. Kako urediti področje religije, da ne bi bili preveč pristranska do ostalih religij, saj je bilo do sedaj v ospredju krščanstvo?!

Kanadčanka Nancy J. Williamson je razmišljala o napredku in poteh razvoja struktur znanja na internetu. Poudarila je, da se je predmetni dostop na internetu po letu 1997 izpopolnil. V zadnjih letih se izboljšuje dostop do gradiva na internetu, ki se vrši na štirih nivojih: na nivoju portalov, posameznih podatkovnih zbirk, spletne strani in na nivojih samega vira.

Ker se Diane Vizine-Goetz iz OCLC žal ni mogla udeležiti dunajskega srečanja, je skupni prispevek o obdelavi in iskanju leposlovnih del predstavila Julianne Beall iz Library of Congress. Predstavila nam je njihovo podatkovno zbirko za leposlovje Fictionfinder na internetu (<http://fictionfinder.oclc.org>).

Italijanka Maria Teresa Biagetti je govorila o indeksiranju in znanstvenih ter raziskovalnih potrebah. Athena Salaba je v imenu treh avtoric (Athena Salaba, Marcia L. Zeng, Maja Žumer) predstavila prispevek z naslovom Funkcionalne zahteve za predmetne normativne zapise

(Functional Requirements for Subject Authority Records).

V okviru konference so potekale tudi delavnice in panelna srečanja. Prvo delavnico je vodil Alexander Sigel, predstavnik mlajše generacije znanstvenikov Univerze iz Kölna, ki nas je popeljal od tradicionalnih sistemov organizacije znanja (normativne datoteke, klasifikacije, tezavri) do ontologij na spletu. Markus F. Peschel iz Univerze na Dunaju je vodil delavnico o temeljnih spremembah v individualnem znanju in skupni, kolektivni organizaciji znanja.

Lois Mai Chan, ZDA; Athena Salaba, Kent State University, ZDA; Jian Qin, Syracuse University, ZDA so na panelni razpravi govorile o perspektivah globalne delitve sistemov organizacije znanja. Predstavile so metodologije, ki se uporabljajo pri raziskovalnih projektih in implementacijah s ciljem, da omogoči interoperabilnost sistemov organizacije znanja, dotaknile so se normativne kontrole predmetnih oznak, analize različnih tipov normativnih zapisov, ki so vključeni v normativne baze. Predstavile so različne tipe kodirnih sistemov, kot so MARC, Z39.19 (Guidelines for Thesaurus Structure, Construction, and Use), SKOS (Simple Knowledge Organisation System) in jezik OWL (Ontology Web Language).

Na panelni razpravi je Chain Zing iz Izraela v prispevku z naslovom Zemljevid človekovega znanja je predstavil nov pristop do organizacije znanja.

Naslednja mednarodna konferenca ISKO bo leta 2008 v Kanadi. Vsem, ki vas zanima področje organizacije znanja, konferenco zelo priporoča. Seznanili se boste s projekti in aplikacijami ter primeri dobre prakse, ki potekajo na tem področju v svetu. Konferenca je zanimiva, poučna, saj med udeleženci lahko najdete veliko strokovnjakov, ki

bodo z veseljem pokramljali z vami, vam poskušali odgovoriti na morebitna vprašanja in mogoče dali novo, zanimivo idejo za vaše nadaljnje delo in raziskovanje.

VIRI

[1] Knowledge organization for a Global Learning Society: proceedings of the Ninth International ISKO Conference, 4-7 July 2006, Vienna, Austria. Würzburg: Ergon, 2006.

[2] International Society for Knowledge Organization. Pridobljeno 4.7.2006 s spletne strani: <http://isko.univie.ac.at/cms2/index.php>

Darija Rozman, Špela Razpotnik
Narodna in univerzitetna knjižnica

IZ RAZSTAVNIH DVORAN

ANTON SOVRÈ PTUJSKA LETA (1919-1926)

Razstava v Knjižnici Ivana Potrča

Decembra lani je minilo 120 let od rojstva največjega slovenskega klasičnega filologa in prevajalca, humanista in akademika Antona Sovrèta. Ob tej obletnici so v njegovem

rojstnem kraju potekale številne spominske slovesnosti in prireditve, o njem pa je bil posnet tudi dokumentarni film. Tudi v ptujski knjižnici smo se odločili, da z razstavo obudimo spomin nanj, predvsem pa na njegovo sedemletno bivanje na Ptuj.

Anton Sovrè (1885-1963) se je rodil 4. decembra 1885 v Šavni Peči, v hribovski vasi med Hrastnikom in Zidanim mostom. Na dunajski in graški univerzi je študiral klasično filologijo, vendar je moral študij prekiniti zaradi izbruha prve svetovne vojne in vpoklica v vojaško službo. Po koncu vojne se je zaposlil kot namestni profesor na Ptuj in tukaj ostal dobrih sedem let, do leta 1926. V naslednjih letih je opravljal različne službe, zadnjih deset let svoje službene poti pa je deloval kot profesor grškega jezika in književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

Na razstavi, ki smo jo o Sovrètu pripravili v naši knjižnici, smo največ pozornosti namenili letom, ki jih je kot gimnazijski profesor preživel na Ptuj. Prav v tem času so namreč nastali njegovi prvi pomembnejši prevodi, s katerimi se je strmo vzel od popolne brezimnosti v sam vrh slovenske besedne umetnosti. V dobrih sedmih letih, ki jih je preživel na Ptuj, je objavil kar šest prevodov v knjižni izdaji, poleg tega pa še več člankov, razprav in ocen v takratnih pomembnejših slovenskih časopisih (Ljubljanski zvon, Mladika in Kritika).

Slika 1: Odborniki Muzejskega društva na Ptuju leta 1926. Sovrè stoji drugi z leve.
Vir: Ilustrirani Slovenec, 1926

Poleg pedagoškega dela, prevajanja in študija antičnih piscev je bil Sovrè aktiven tudi v ptujskih društvih in organizacijah. V letih 1919-1920 je bil prvi odgovorni urednik Ptujskega lista in avtor marsikaterega - sicer nepodpisanega - uvodnika. Na gimnaziji je upravljal profesorsko in dijaško knjižnico, bil blagajnik Podpornega društva za revne dijake, predsednik organizacije vojnih invalidov, udeleževal se je v čitalnici, pri Sokolu in v Muzejskem društvu. Ob raznih priložnostih je imel govore in predavanja za širšo ptujsko javnost, leta 1924 pa je z dvema kolegom iz profesorskega zbora priredil posebno dijaško akademijo iz antike. Živo se je zanimal tudi za zgodovino antičnega mesta in na to temo objavil nekaj zanimivih prispevkov. Ob koncu svojega bivanja na Ptuju je v slovenščino prevedel še Abramičev *Vodnik po muzeju in stavbnih ostankih rimskega mesta* (1925), ki je še danes najizčrpnější vodnik po antični Poetovionii.

Sovrè se je tudi še po odhodu rad vračal na Ptuj med svoje nekdanje učence, sodelavce in prijatelje. Kot je na odprtju

razstave povedal akademik dr. Kajetan Gantar, Sovrètov učenec in naslednik, je imel Sovrè Ptuj za svoj drugi rojstni kraj - kraj, kjer se je duhovno rodil. Mesto s svojimi številnimi zgodovinskimi spomeniki mu je pomenilo vir navdiha, saj je v njem začutil pravi "antični humus".

Žal nam o njegovem bivanju in delovanju na Ptuju danes pričajo redki arhivski in drugi pisni viri. Najdragocenejši med ohranjeni dokumenti na Ptuju pa je zagotovo izvorni rokopis prevoda Kralja Oidípusa, ki ga je Sovrè dokončal julija 1921 v svojem pritličnem stanovanju v vili Karel ob Grajeni in ga danes hranimo med rokopisnimi dragocenostmi Domoznanskega oddelka Knjižnice Ivana Potrča. V knjižni obliki je bil prevod prvič izdan leta 1922 v Ljubljani in je povzročil pravi pretres v sivini dotodanjih prevodov iz antike. Res je kasneje objavljaj več ter pisal obsežnejša dela (poslovenil je več kot trideset najpomembnejših del antične književnosti), vendar nobeno njegovih poznejših del ni naredilo tako globoke prelomnice v slovenski prevodni

književnosti, kakor prav njegov prvenec. V uvodu k temu prevodu je Sovrè zapisal svoje programske smernice ter izpovedal vero v vzgojno in kulturno poslanstvo antike, čemur je ostal zvest vse življenje.

Na odprtju razstave smo ptujskemu občinstvu prvič prikazali tudi dokumentarni film o Sovrètu z naslovom Sofra iz Šavne peči, ki je bil posnet v produkciji TV Krpan Laško v počastitev 120-letnice njegovega rojstva. Vse tiste, ki si filma še niste imeli možnosti ogledati, obveščamo, da si ga je možno v naši knjižnici izposoditi tudi na dom.

Razstava o Antonu Sovrètu je med Ptujčani naletela na lep odmev in mnogo pohvalnih besed, saj profesorja Sovrèta na Ptuju nismo nikoli dokončno pozabili. O tem pričajo razni spominski večeri, ki so se odvijali v preteklih desetletjih, posebej pa Sovrètovo srečanje, ki ga je Društvo slovenskih književnih prevajalcev organiziralo leta 1987 prav na Ptuju.

Razstava je bila v sodelovanju s Knjižnico Franca Ksavra Meška do konca julija na ogled tudi v Ormožu, v jeseni pa načrtujemo njeno selitev še v Gimnazijo Ptuj.

Mira Jerenec
Knjižnica Ivana Potrča Ptuj

BORZA DELA

DELO IŠČE

Sem univerzitetna diplomirana bibliotekarka. Študij sem zaključila letos, tako da je moj cilj najprej poiskati pripravništvo. Vendar kljub temu, da sem komaj zaključila študij, so moje izkušnje že kar precejšnje. V času študija sem delala v specialni knjižnici in šolski knjižnici. Po končanem 4. letniku pa sem sprejela delo v splošni knjižnici v okolici Ljubljane. Tako sem v dobrem letu dodobra spoznala delo bibliotekarja-informatorja, delo na informativnem oddelku in na sami izposoji. Sem zelo komunikativna oseba in pripravljena na vsako delo v knjižnici. Delo z ljudmi me veseli, aktivno govorim angleško, prav tako mi tudi znanje nemškega jezika ni tuje. Seveda pa se bom za svoje delo še dodatno izobraževala.

Vesela bi bila vsakega dela, ki zajema področje bibliotekarstva.

Dosegljiva sem na telefonu 031 270 854 ali na e-naslovu barbadur@volja.net (Barbara)

DELO IŠČE

Diplomirana univerzitetna bibliotekarka z aktivno licenco za vzajemno katalogizacijo nudim knjižnicam pomoč pri katalogizaciji v sistemu Cobiss, v popoldanskem času. Imam 8 letne izkušnje v katalogizaciji monografskih publikacij, člankov in bibliografij raziskovalcev, delne izkušnje imam pri katalogizaciji serijskih publikacij ter neknjižnega gradiva.

Informacije in kontakt:
libasistenca@gmail.com .

DELO IŠČE

Sem univerzitetna diplomirana bibliotekarka in italijanistka. Že v času študija sem delala na oddelku za Posebno knjižnično gradivo v NUK-u, kjer sem opravila tečaj za bodoče aktivne udeležence COBISS. Moje delovne izkušnje so: obvladam italijanščino in nemščino, ki je moj materni jezik, in pasivno angleščino.

Dosegljiva sem na tel.št. 031 581 366.

PRILOGE

1. V prvi prilogi objavljamo **program in prijavnico** za drugo skupno posvetovanje specialnih in visokošolskih knjižnic "**Informacijska pismenost med teorijo in prakso: vloga visokošolskih in specialnih knjižnic**", ki bo potekalo **19. oktobra 2006 v Ljubljani**.

2. V drugi prilogi objavljamo naročilnico za nakup **priročnika Univerzalna decimalna klasifikacija**, ki ga je izdala Narodna in univerzitetna knjižnica.

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije

Sekcija za specialne in
Sekcija za visokošolske knjižnice

vabita na

2. skupno posvetovanje specialnih in visokošolskih knjižnic z mednarodno udeležbo
(11. strokovno posvetovanje specialnih knjižnic in 4. strokovno posvetovanje visokošolskih knjižnic)

INFORMACIJSKA PISMENOST MED TEORIJO IN PRAKSO:

vloga visokošolskih in specialnih knjižnic

Ljubljana, Trg republike 3, TR/3, 19. oktober 2006

Program

8.30 - 9.00 **Registracija in sprejem udeležencev**

9.00 - 9.30 **Otvoritev posvetovanja in pozdravni nagovori**

9.30 - 11.00 **INFORMACIJSKO OPISMENJEVANJE V SVETU**

moderatorica: mag. Helena Pečko-Mlekuš

mag. Zdravka Pejova: Informacijska pismenost: iz globalnih izkušenj k nacionalnim pobudam

Sheila Webber: Information literacy in higher education

Kaisa Sinikara: Information literacy between the theory and practice: experiences of the Finnish university libraries

11.00 - 11.45 **Posterska sekcija in odmor za kavo**

11.45 - 12.30 **VKLJUČEVANJE KNJIŽNIC V PROCES INFORMACIJSKEGA OPISMENJEVANJA V SLOVENIJI**

moderatorica: Kristina Hacin-Ludvik

dr. Silva Novljan: Nacionalna strategija za razvoj pismenosti posega tudi v delovanje visokošolskih in specialnih knjižnic

dr. Primož Južnič: Specialne in visokošolske knjižnice - nujnost povezovanja na področju informacijskega opismenjevanja

12.30 - 13.00 **Predstavitev sponzorjev**

13.00 - 14.30 **Odmor za kosilo**

14.30 - 15.45 **PROGRAMI IN EVALVACIJA VEŠČIN INFORMACIJSKEGA OPISMENJEVANJA**

moderatorica: mag. Anamarija Rožić

dr. Tomaž Bartol: Knjižnica kot pedagoško znanstveni laboratorij, informatika kot znanstvena disciplina

mag. Zdenka Petermanec: Prednosti informacijske pismenosti za uspešen študij: izvedba informacijskega opismenjevanja na Ekonomsko-poslovni fakulteti Univerze v Mariboru

mag. Mirjam Kotar, mag. Janez Jug, Nataša Godec: Informacijsko opismenjevanje kot izziv izobraževalne dejavnosti Osrednje družboslovne knjižnice Jožeta Goričarja

mag. Angela Čuk: Sodelovanje specialne knjižnice v Krki, d.d. pri izbiri ustreznih informacijskih virov in vrednotenju informacij : primer informacijskega opismenjevanja

15.45 - 16.30 **Posterska sekcija in odmor za kavo**

16.30 - 18.00 **OKROGLA MIZA - Informacijsko opismenjevanje kot del prenovljenih študijskih programov in vključevanje knjižnic v ta proces**

moderatorici: Mojca Dolgan-Petrič, mag. Zdravka Pejova

18.00 -18.30 **Zaključek posvetovanja**

18.30 **Zaključna slovesnost posvetovanja**

Posterska sekcija

mag. Andreja Grčar: **Vpliv programa informacijskega opismenjevanja na izboljšanje informacijske pismenosti: primer predmeta informatika v športu na Fakulteti za šport**

Nataša Kodrič, mag. Gorazd Vodeb: Informacijsko opismenjevanje uporabnikov v NUK

Jurko Starc: Informacijsko opismenjevanje v specialnih knjižnicah - primer dobre prakse KIC MORS

Boža Oberč, mag. Nana Turk: Izobraževanje uporabnikov CMK: rezultati ankete

Nataša Bolčina, Martina Petan, Tomaž Ulčakar, Slavica Zrakič: Visokošolske knjižnice – aktivne udeleženke bolonjskega procesa? Primer Centralne ekonomske knjižnice

Špela Razpotnik, mag. Darija Rozman: Univerzalna decimalna klasifikacija v slovenskih knjižnicah

Hedvika Pavlica Kolman: Seznanjenost slovenskih visokošolskih knjižničarjev s pedagoškimi metodami izobraževanja uporabnikov

mag. Simona Juvan, Maja Božič, dr. Tomaž Bartol, dr. Nataša Siard, Barbara Černač, mag. Karmen Stopar: Informacijska pismenost študentov četrtega letnika Biotehniške fakultete

Alenka Štante, Slavica Šmuc: Informacijska pismenost na Institutu "Jožef Stefan", v Ljubljani

Organizator si pridržuje pravico do spremembe programa

Programski odbor

mag. Karmen Stopar (predsednica; BF), Zlatka Rabzelj (podpredsednica; MORS), dr. Melita Ambrožič (NUK), Mojca Dolgan-Petrič (NUK), Kristina Hacin-Ludvik (BS), dr. Primož Južnič (FF), Smilja Pejanovič (CTK), mag. Zdravka Pejova, mag. Zdenka Petermanec (EPF), mag. Anamarija Rožič (MF).

Organizacijski odbor

mag. Karmen Stopar (predsednica; BF), Zlatka Rabzelj (podpredsednica; MORS), Maja Božič (GIS), Stanka Jelenc (MF), mag. Simona Juvan (BF), mag. Mirjam Kotar (FDV), Andreja Može (Statistični urad RS), Vesna Slabe (UI).

Kotizacija

Kotizacija za udeležbo na posvetovanju je za člane bibliotekarskih društev **20.000,00 SIT**, za ostale pa **25.000,00 SIT**. Vključuje konferenčno gradivo z zbornikom, okrepčila med odmori, družabni program in kosilo. Za študente bibliotekarstva je udeležba na posvetovanju brezplačna, vendar brez zbornika in kosila. Prijava je obvezna. Kotizacije so oproščeni tudi člani programskega in organizacijskega odbora, med aktivnimi udeleženci pa še prvi avtorji prispevkov in posterjev.

Prijave in odjave

Prijave sprejemamo do **2. oktobra 2006**. Izpolnjeno prijavnico pošljite po pošti ali po faksu na naslov:

Polona Marinšek, NUK, Turjaška 1, 1000 Ljubljana

Tel.: 01/2001 160, Fax: 01 2001 192. Dodatne informacije: polona.marinsek@nuk.uni-lj.si

Skrajni rok za morebitno **odpoved** (pisno) je **9. oktober**, za kar zaračunamo administrativne stroške v višini 10% kotizacije. Po tem datumu zaračunamo celotno kotizacijo. Prijavnice brez žiga in podpisa odgovorne osebe so neveljavne.

Spletna stran posvetovanja

http://www.zbds-zveza.si/posvetovanja_sekcije.asp

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA
Turjaška 1
1000 LJUBLJANA

NAROČILNICA

Ustanova: _____

Ulica: _____

Poštna številka: _____ Kraj: _____

Davčna številka ustanove: _____

Odgovorna oseba: _____

Naročamo _____ izvodov »*Priročnika UDK*«. Ljubljana : Narodna
in univerzitetna knjižnica, 2006; po ceni 4.800,00 SIT.

Datum:

Podpis:

Prosimo, da izpolnjeno naročilnico pošljete na naslov:
Martina Berčič, Narodna in univerzitetna knjižnica, Turjaška 1,
1000 Ljubljana